

DECIZIE

10 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Sveatoslav Moldovan, Ion Druță
Maria Ghervas, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Perciun Roman,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Josan Valeriu împotriva lui
Perciun Roman cu privire la declararea valabilității actului juridic și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, prin care a fost
respins apelul declarat de către Perciun Roman și menținută hotărârea Judecătoriei
Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2014 și încheierile aceleiași instanțe din 10
februarie 2015, 03 aprilie 2015 și 07 aprilie 2015,

c o n s t a t ă

La 24 februarie 2014, Josan Valeriu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva lui Perciun Roman cu privire la declararea valabilității actului juridic și
compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 28 iunie 2011 a încheiat în
calitate de cumpărător cu Perciun Roman, în calitate de vânzător, precontractul de
vânzare-cumpărare a cotei părți a capitalului statutar, prin care ultimul s-a obligat să
vândă cota-parte de 50 % din capitalul statutar al SC „Trei Tigri” SRL, cod fiscal
1003600163970 cu adresa juridică pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134, mun. Chișinău,
la prețul de 100 000 Euro, care va fi achitat conform graficului stabilit în pct. 3.1 din
precontract.

Indică Josan Valeriu că potrivit pct. 4.1 din precontractul de vânzare-cumpărare,
din momentul achitării de către cumpărător a primei rate, spațiul cu suprafața de 80,3
m.p., deținut în baza contractului nr. 39 din 01 iunie 2002, aflat la etajul 1 al clădirii
situate pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134, mun. Chișinău, în care este amplasat un
salon de frumusețe, va trece în gestiune comună și părțile se vor folosi egal de rodul ei.
Totodată, pct. 4.3 stipulează că cumpărătorul Josan Valeriu se obligă să privatizeze
spațiul menționat în pct. 4.1 nu mai târziu de 28 iunie 2012. Conform pct. 2.4 din

precontract părțile au convenit că se vor prezenta pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare la 28 iunie 2012 la biroul notarial, dată la care vânzătorul va avea asupra sa toate actele necesare.

Declară reclamantul că prin acordul adițional încheiat la 11 august 2011, părțile au modificat pct. 3 din precontractul de vânzare-cumpărare a cotei părți a capitalului statutar, stabilind că cumpărătorul va achita vânzătorului suma de 95 000 Euro în 5 rate până la 28 iunie 2012. La 09 martie 2012, părțile au încheiat un nou acord adițional prin care au modificat prețul cotei-părți din capitalul statutar, și anume de 92 000 Euro, care va fi achitat în 6 rate până la 28 iunie 2012. Ulterior, prin acordurile adiționale încheiate la 21 martie 2012, 20 aprilie 2012, 11 septembrie 2012, 29 decembrie 2012, 20 martie 2013, 19 mai 2013, 08 iunie 2013, 22 iunie 2013, 19 iulie 2013 și 08 august 2013, părțile au modificat pct. 3 și 4.3 din precontract, convenind ca Josan Valeriu să achite lui Perciun Roman prețul cotei-părți în sumă de 82 250 Euro în 20 rate conform graficului până la 17 august 2013, iar ratele 19 și 20 la momentul privatizării spațiului indicat la pct. 4.1.

Menționează Josan Valeriu că în vederea executării obligațiilor ce reies din precontractul de vânzare-cumpărare din 28 iunie 2011, a achitat integral lui Perciun Roman prețul cotei-părți în termenele stabilite prin acordurile adiționale, a stins obligațiile restante ale SC „Trei Tigri” SRL față de creditorii săi, precum și a privatizat spațiile luate în locațiune conform contractului nr. 39 din 01 iunie 2002. Astfel, reclamantul și-a executat în totalitate obligațiile contractuale, fapt confirmat prin recipisele semnate de către pârât, care însă se eschivează de la autentificarea contractului de vânzare-cumpărare a cotei-părți de 50 % din capitalul statutar al SC „Trei Tigri” SRL. În acest sens, prin somația din 21 ianuarie 2014, recepționată de către Perciun Roman la 22 ianuarie 2014, Josan Valeriu a solicitat prezentarea ultimului la data de 28 ianuarie 2014, ora 10.00, la biroul notarului public Rudco Valeriu pentru autentificarea contractului de vânzare-cumpărare, însă la data stabilită pârâtul nu s-a prezentat.

Sușține reclamantul că este în imposibilitate de a dobândi dreptul de proprietate asupra cotei-părți de 50 % din capitalul statutar al SC „Trei Tigri” SRL, deoarece conform pct. 2.2 din precontractul din 28 iunie 2011, cumpărătorului i se transmite cota-parte la data autentificării contractului de vânzare-cumpărare.

Solicită declararea valabilității contractului de vânzare-cumpărare a cotei-părți de 50 % din capitalul statutar al SC „Trei Tigri” SRL încheiat între Perciun Roman, în calitate de vânzător și Josan Valeriu, în calitate de cumpărător, ce constituie temei de înregistrare a modificărilor în Registrul de stat al persoanelor juridice, precum compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2014, acțiunea a fost admisă integral, a fost declarat valabil contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 28 iunie 2011 între Perciun Roman, în calitate de vânzător și Josan Valeriu, în calitate de cumpărător, a cotei-părți a capitalului statutar al SRL „Trei Tigri” ce constituie temei de înregistrare a modificărilor în Registrul de stat al persoanelor juridice. S-a încasat din contul lui Perciun Roman în beneficiul lui Josan Valeriu suma de 1505 lei cu titlu de cheltuieli de judecată și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 24 000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 10 februarie 2015, a fost respinsă cererea lui Perciun Roman privind corectarea greșelii strecurate în hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2014.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 03 aprilie 2015, a fost respinsă cererea lui Perciun Roman privind explicarea hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2014.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 aprilie 2015, a fost admisă parțial cererea lui Perciun Roman privind corectarea greșelii strecurate în hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2014 și corectată greșeala admisă în partea motivată a hotărârii cu înlocuirea sintagmei din pagina 5, aliniatul 5 „întru executarea contractului” cu sintagma „întru executarea precontractului” și ulterior după text. În rest, cererea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de către Perciun Roman și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2014 și încheierile aceleiași instanțe din 10 februarie 2015, 03 aprilie 2015 și 07 aprilie 2015.

La 29 septembrie 2016, Perciun Roman a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2014, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului, Perciun Roman a invocat neaplicarea de către instanțele ierarhic inferioare a legii care trebuia să fie aplicată, precum și aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată.

Consideră recurentul că instanțele de judecată erau obligate să invoce din oficiu nulitatea absolută a precontractului de vânzare-cumpărare a cotei-părți din capitalul statutar din 28 iunie 2011, deoarece acesta urma a fi autentificat notarial. Or, conform art. 679 alin. (3) Cod civil, forma stabilită pentru contract se aplică și pentru antecontract, iar art. 152 alin. (9) și (10) Cod civil stipulează că actul juridic de înstrăinare a părții sociale se autentifică notarial, sub sancțiunea nulității. Prin urmare, în temeiul art. 213 alin. (1) Cod civil, nerespectarea formei autentice atrage nulitatea precontractului de vânzare-cumpărare din 28 iunie 2011.

Indică Perciun Roman că instanța de apel a apreciat greșit faptul că intimatul Josan Valeriu și-a onorat obligația de privatizare a spațiilor luate în locațiune, deoarece potrivit pct. 4.3 din precontract, ultimul s-a obligat să privatizeze bunul imobil nu mai târziu de 28 iunie 2012, însă contractul de vânzare-cumpărare a bunului în proprietate privată a fost încheiat abia la 20 noiembrie 2013, obligația nefiind astfel executată în termenul stabilit.

Menționează recurentul că este eronată concluzia Curții de Apel Chișinău precum că Acordul de constatare a plăților din 02 ianuarie 2014 are legătură cu executarea obligațiilor lui Josan Valeriu către Perciun Roman ce reies din precontractul de vânzare-cumpărare din 28 iunie 2011. Din analiza actelor juridice nominalizate nu rezultă că plata în mărime de 18 266 euro ar fi fost efectuată pentru achitarea unei rate din prețul cotei-părți din capitalul social al SC „Trei Tigri” SRL, suma dată fiind achitată cu titlu de „plăți către furnizori”, fapt menționat expres în recipisă. Astfel, se constată cert că Josan Valeriu nu și-a executat pe deplin obligațiile asumate prin precontractul de vânzare-cumpărare și respectiv, acțiunea înaintată de către acesta este neîntemeiată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 redactată integral, a fost expediată în adresa lui Perciun Roman la 08 iulie 2016, potrivit scrisorii de însoțire nr. 20784-4, lipsind însă date privind recepționarea acesteia (f.d. 75, volumul II).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Perciun Roman la 29 septembrie 2016, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 22 noiembrie 2016, în adresa intimatului Josan Valeriu a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Perciun Roman cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 19 decembrie 2016, Josan Valeriu a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Perciun Roman, deoarece înscrisurile anexate la materialele pricinii confirmă faptul achitării integrale de către intimatul-reclamant a prețului cotei-părți din capitalul statutar al SC „Trei Tigri” SRL. Indică că prin recipisa din 03 ianuarie 2014 a achitat conform acordului adițional din 08 august 2013, datoria lui Perciun Roman către Plămădeală Valentin în ordinea convenită în pct. 3.1, rata 20 din acordul adițional la precontractul de vânzare-cumpărare a cotei-părți din 28 iunie 2011.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2016, recursul declarat de către Perciun Roman a fost declarat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, pentru elucidarea problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs depusă de către Perciun Roman, precum și pentru stabilirea unor circumstanțe importante ale pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a invitat părțile în proces să se prezinte în ședința de judecată.

Prezenta cauză civilă a fost fixată spre examinare în ordine de recurs pentru data de 22 februarie 2017, cu invitarea părților la proces.

La ședința de judecată s-au prezentat reprezentantul recurentului Perciun Roman – avocatul Patrachi Mircea în baza mandatului nr. 0942640 din 08 iunie 2016 și reprezentantul intimatului Josan Valeriu – avocatul Țepordei Ghenadie în baza mandatului nr. 0257181 din 19 februarie 2014.

În cadrul ședinței de judecată a instanței de recurs reprezentantul recurentului Perciun Roman, avocatul Patrachi Mircea, a susținut recursul în sensul declarat, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2014, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Reprezentantul intimatului Josan Valeriu, avocatul Țepordei Ghenadie, în ședința de judecată a solicitat respingerea recursului declarat de către Perciun Roman, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 septembrie 2014, pe care le consideră legale și întemeiate.

Recurentul Perciun Roman și intimatul Josan Valeriu în ședința de judecată nu s-au prezentat și nici nu au comunicat din timp instanței de recurs motivul neprezentării lor,

deși procedura de citare legală a părților la proces a fost respectată în modul corespunzător.

Audiind declarațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, casată integral decizia instanței de apel cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) CPC prevede că la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Din suportul probator prezent la materialele dosarului, rezultă că la 28 iunie 2011 între Perciun Roman, în calitate de vânzător și Josan Valeriu, în calitate de cumpărător, a fost încheiat precontractul de vânzare-cumpărare a cotei-părți de 50 % din capitalul statutar al SC „Trei Tigri” SRL, cod fiscal 1003600163970 cu adresa juridică pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134, mun. Chișinău (f.d. 8-10, volumul I).

Potrivit pct. 3.1 din precontract, cumpărătorul va achita vânzătorului suma de 100 000 Euro în rate, după cum urmează: 15 000 Euro la data de 28 iunie 2011, 2000 Euro – 01 octombrie 2011, 74 000 Euro la momentul privatizării spațiului menționat în pct. 4.1, dar nu mai târziu de data stabilită în pct. 4.3 și 9000 Euro la 28 iunie 2012, care va fi achitată lui Plămădeală Valentin, față de care Perciun Roman are o datorie.

Pct. 4.1 din precontractul de vânzare-cumpărare stipulează că din momentul achitării de către cumpărător a primei rate, spațiul cu suprafața de 80,3 m.p., deținut în baza contractului nr. 39 din 01 iunie 2002, aflat la etajul 1 al clădirii situate pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134, mun. Chișinău, în care este amplasat un salon de frumusețe, va trece în gestiune comună și părțile se vor folosi egal de rodul ei. Totodată, pct. 4.3 stabilește că cumpărătorul Josan Valeriu se obligă să privatizeze spațiul menționat în pct. 4.1 nu mai târziu de 28 iunie 2012.

Conform pct. 2.4 din precontract părțile au convenit că se vor prezenta pentru încheierea actului autentic la 28 iunie 2012 la biroul notarial, dată la care vânzătorul va avea asupra sa toate actele necesare.

Prin acordul adițional încheiat la 11 august 2011, părțile au modificat pct. 3 din precontractul de vânzare-cumpărare a cotei părți a capitalului statutar, stabilind că cumpărătorul va achita vânzătorului suma de 95 000 Euro în 5 rate până la 28 iunie 2012 (f.d. 11, volumul I).

La 09 martie 2012, părțile au încheiat un nou acord adițional prin care au modificat prețul cotei-părți din capitalul statutar, și anume de 92 000 Euro, care va fi achitat în 6 rate până la 28 iunie 2012 (f.d. 12, volumul I).

Ulterior, prin acordurile adiționale încheiate la 21 martie 2012, 20 aprilie 2012, 11 septembrie 2012, 29 decembrie 2012, 20 martie 2013, 19 mai 2013, 08 iunie 2013, 22 iunie 2013, 19 iulie 2013 și 08 august 2013, părțile au modificat pct. 3 și 4.3 din precontract, convenind în final ca Josan Valeriu să achite lui Perciun Roman prețul cotei-părți din capitalul statutar în sumă de 82 250 Euro în 20 rate după cum urmează: 1 rată – 15000 Euro la data de 28 iunie 2011 în calitate de arvună; 2 – 5000 Euro până la 05 septembrie 2011; 3 – 2000 Euro la 01 octombrie 2011; 4 – 2000 Euro la 10 martie 2012; 5 – 1000 Euro la 21 martie 2012; 6 – 1000 Euro la 20 aprilie 2012; 7 – 3000 Euro la 11 septembrie 2012; 8 – 500 Euro la 15 octombrie 2012; 9 – 500 Euro la 15 noiembrie 2012; 10 – 500 Euro la 15 decembrie 2012; 11 – 4000 Euro la 31 decembrie 2012; 12 – 1000 Euro la 01 martie 2013; 13 – 1000 Euro la 20 martie 2013; 14 – 1000 Euro la 20 mai 2013; 15 – 1000 Euro la 08 iunie 2013; 16 – 1000 Euro la 22 iunie 2013, 17 – 1000 Euro la 19 iulie 2013; 18 – 750 Euro la 17 august 2013; 19 – 32 000 Euro la momentul privatizării spațiului menționat în pct. 4.1; 20 – 9000 Euro care va fi achitată la momentul privatizării spațiului lui Plămădeală Valentin, față de care Perciun Roman are o datorie (f.d. 13-22, volumul I).

Toate plățile efectuate de către Josan Valeriu întru executarea precontractului de vânzare-cumpărare au fost confirmate printr-un șir de recipise semnate de către părți și anexate în original la materialele pricinii, și anume: recipisa din 31 mai 2011 prin care Perciun Roman a primit de la Josan Valeriu suma de 9000 Euro, din 02 septembrie 2011 – 5000 Euro, 07 octombrie 2011 – 1500 Euro, 12 octombrie 2011 – 500 Euro, 09 martie 2012 – 2000 Euro, 21 martie 2012 – 1000 Euro, 20 aprilie 2012 – 1000 Euro, 11 septembrie 2012 – 3000 Euro, 15 octombrie 2012 – 500 Euro, 10 noiembrie 2012 – 500 Euro, 04 decembrie 2012 – 500 Euro, 29 decembrie 2012 - 4000 Euro, 15 februarie 2013 – 500 Euro, 26 februarie 2013 – 500 Euro, 20 martie 2013 – 1000 Euro, 19 mai 2013 – 1000 Euro, 08 iunie 2013 – 1000 Euro, 22 iunie 2013 – 1000 Euro, 19 iulie 2013 – 1000 Euro, 08 august 2013 – 750 Euro, 26 decembrie 2013 – 1300 Euro, 31 decembrie 2013 – 700 Euro și 02 ianuarie 2014 – 6000 Euro, în total suma de 43 250 Euro (f.d. 29-50, volumul II).

De asemenea, la materialele cauzei a fost anexat și Actul din 02 ianuarie 2014 de constatare a plăților SC „Trei Tigri” SRL către furnizori, potrivit căruia părțile Perciun Roman și Josan Valeriu au convenit că datoriile societății la data de 31 mai 2011, achitate de către ultimul, sunt în sumă totală de 301 399 lei, echivalentul a 18 266 Euro (f.d. 28, Volumul II).

Totodată, potrivit recipisei din 03 ianuarie 2014 prezentată de către intimatul-reclamant Josan Valeriu, Jereghe Inga, acționând din numele lui Plămădeală Vadim prin procura nr. 7311 din 02 august 2011, a primit de la Josan Valeriu suma 14 500 Euro conform tranzacției de împăcare confirmată prin încheierea nr. 2-1668/2011 din 06 iunie 2011 și suma de 9000 Euro conform precontractului de vânzare-cumpărare a cotei-părți din capitalul social al SC „Trei Tigri” SRL din 28 iunie 2011, în contul datoriilor lui Perciun Roman către Plămădeală Vadim (f.d. 27, Volumul II).

Se reține că la 06 iunie 2011 a fost eliberat titlul executoriu nr. 2-1668/2011 de către Judecătoria Centru mun. Chișinău în cadrul pricinii civile la cererea de chemare în judecată a lui Perciun Roman împotriva BC „Moldova Agroindbank” SA și Josan Valeriu cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare. Conform titlului executoriu dat, părțile recunosc dreptul de proprietate al lui Josan Valeriu și

Perciun Roman asupra a câte 50 % cotă-parte fiecare din capitalul social al SRL „Trei Tigri”. Josan Valeriu va achita suma de 70 000 Euro în modul următor: 1 rată – 7000 Euro la data de 30 mai 2011 în calitate de arvună, lui Perciun Roman; 2 rată– 43 000 Euro la 31 mai 2011, care va fi achitată Aureliei Perciun; 3 rată – 14 500 Euro la data privatizării spațiului comercial care va fi achitată lui Plămădeală Valentin, în contul datoriei lui Perciun Roman față de acesta conform hotărârii judecătorești și 4 rată – 5500 Euro la 31 mai 2011, care va fi achitată către ÎSEC al MT1, restanța SRL „Trei Tigri” la plata pentru locațiune. De asemenea, o condiție a tranzacției de împăcare, aprobată de către Judecătoria Centru mun. Chișinău prin încheierea din 06 iunie 2011, este că Josan Valeriu se obligă de a achita toate datoriile existente ale SC „Trei Tigri” SRL, care vor fi restituite de către Perciun Roman la momentul privatizării spațiului aflat în demisolul clădirii din mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 134, în care este amplasată cafeneaua „Rock n Roll Cafe”(f.d. 132, volumul I).

Recurentul-pârât Perciun Roman indică în cererile de apel și recurs că Josan Valeriu a achitat conform precontractului de vânzare-cumpărare doar parțial costul cotei-părți din capitalul social, și anume suma de 43 250 Euro potrivit recipiselor anexate, actul din 02 ianuarie 2014 de constatare a plăților SC „Trei Tigri” SRL către furnizori neavând nici o legătură cu precontractul, la fel și suma de 14 500 Euro nefiind achitată în contul stingerii obligațiilor asumate prin precontract.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentul recurentului precum că suma de 18 266 Euro, achitată pentru datoriile SC „Trei Tigri” SRL de către Josan Valeriu și confirmată de către Perciun Roman prin Actul din 02 ianuarie 2014, nu intră în achitățile efectuate conform precontractului din 28 iunie 2011, nu pot fi reținute. Or, în tranzacția de împăcare expres se indică că Perciun Roman urmează să restituie achitățile efectuate de către Josan Valeriu întru rambursarea datoriilor.

Referitor la suma de 14 500 Euro, în cadrul ședinței de judecată a instanței de recurs reprezentantul intimatului Josan Valeriu, avocatul Țepordei Ghenadie, a declarat că deși în recipisa din 03 ianuarie 2014 a fost indicat că această sumă este achitată de către intimatul-reclamant conform tranzacției de împăcare confirmată prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău nr. 2-1668/2011 din 06 iunie 2011, în realitate suma dată a fost achitată conform precontractului de vânzare-cumpărare a cotei-părți din capitalul social al SRL „Trei Tigri” din 28 iunie 2011, motivând că întocmirea recipisei în așa mod a fost convenită de către părți.

La rândul său, în cadrul ședinței de judecată a instanței de recurs reprezentantul recurentului Perciun Roman, avocatul Patrachi Mircea, a declarat că nu cunoaște despre vreo înțelegere dintre părți privitor la achitarea sumei de 14 500 Euro în contul prețului cotei-părți de 50 % potrivit precontractului din 28 iunie 2011, menționând că textul recipisei demonstrează contrariul, și anume că suma a fost achitată conform tranzacției de împăcare pentru prima cotă-parte de 50 %.

Din conținutul Acordului adițional, încheiat de către părți la 08 august 2013, la precontractul de vânzare-cumpărare a cotei-părți din 28 iunie 2011, rezultă cert că a 20 rată este de 9000 Euro ce urmează a fi achitată la momentul privatizării spațiului lui Plămădeală Vadim, față de care Perciun Roman are o datorie (f.d. 22, volumul I).

În același timp, atât instanța de fond, cât și cea de apel, au conchis că Josan Valeriu și-a executat pe deplin obligațiile asumate prin precontractul de vânzare-cumpărare a

cotei-părți din capitalul social al SRL „Trei Tigri” din 28 iunie 2011, însă nu și-au motivat această concluzie, limitându-se la enumerarea recipiselor anexate la materialele cauzei și fără a analiza și a se expune în parte dacă sumele au fost achitate anume conform precontractului. Cu atât mai mult că în cadrul examinării pricinii în prima instanță nu a fost prezentată recipisa din 03 ianuarie 2014, care a fost anexată abia la Curtea de Apel Chișinău, în lipsa căreia nu era posibilă constatarea achitării integrale a prețului cotei-părți.

În circumstanțele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție se află în imposibilitate de a stabili dacă suma de 14 500 Euro indicată în recipisa din 03 ianuarie 2014, a fost achitată conform tranzacției de împăcare sau în contul ratelor potrivit precontractului de vânzare-cumpărare, or, materialele pricinii nu atestă acest fapt, iar în ședința de judecată reprezentanții părților au dat declarații contradictorii, veridicitatea cărora nu poate fi verificată în lipsa consultării poziției nemijlocite a părților contractante, și anume a lui Josan Valeriu și Perciun Roman.

Afară de aceasta, instanțele ierarhic inferioare au declarat valabil contractul de vânzare-cumpărare a cotei-părți a capitalului statutar al SRL „Trei Tigri” ca fiind încheiat la 28 iunie 2011, pe când la această dată a fost încheiat doar precontractul – o înțelegere de a încheia pe viitor un contract de vânzare-cumpărare, și anume, după privatizarea spațiului comercial aflat la etajul 1 al clădirii situate pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134, mun. Chișinău.

Astfel, instanța de recurs constată că contrar standardelor procedurale recunoscute, instanțele ierarhic inferioare au soluționat prezenta pricină superficial și au apreciat în mod arbitrar probele prezentate la materialele cauzei, fără să-și motiveze suficient soluțiile și concluziile, precum și fără să furnizeze răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

Se reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Însă, la caz, Curtea de Apel Chișinău pronunțând decizia din 15 iunie 2016 a omis să satisfacă standardele procedurale relevante referitoare la conținutul actului judecătoresc, examinând pricina cu încălcarea normelor de drept procedural.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectiva eroare judiciară și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite pricina spre rejudecare în instanța de fond (art.432 alin. (3) lit. d) și f) CPC), Colegiul consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău și a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural și nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Perciun Roman, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Perciun Roman.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Josan Valeriu împotriva lui Perciun Roman cu privire la declararea valabilității actului juridic și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Maria Ghervas

Mariana Pitic